

Ikt. sz.: KUB/92-1/2013.

KUB-28/2013. sz. ülés
(KUB-130/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2013. szeptember 24-én, kedden, 10 óra 18 perckor
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Renatas Juška, Litvánia nagykövetének tájékoztatója a litván EU-elnökség programjáról és prioritásairól</i>	5
<i>Renatas Juška tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések</i>	10
<i>Renatas Juška válaszai</i>	12
<i>Prõhle Gergely hozzászólása</i>	14
<i>Tájékoztató a németországi parlamenti választásokról</i>	15
<i>Prõhle Gergely tájékoztatója</i>	15
<i>Kérdések</i>	18
<i>Prõhle Gergely válasza</i>	20
<i>Egyebek</i>	22

Napirendi javaslat

1. Renatas Juška, Litvánia nagykövetének tájékoztatója a litván EU-elnökség programjáról és prioritásairól

2. Tájékoztató a németországi parlamenti választásokról

Meghívott:

Próhle Gergely külügyminisztériumi helyettes államtitkár

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Balla Mihály** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Gábor Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke
Kovács László (MSZP), a bizottság alelnöke
Ertsey Katalin (LMP) a bizottság alelnöke
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz)
Csóti György (Fidesz)
Dr. Gruber Attila (Fidesz)
Dr. Horváth János (Fidesz)
Pintér László (Fidesz)
Dr. Tilki Attila (Fidesz)
Törő Gábor (Fidesz)
Pálffy István (KDNP)
Dr. Vejkey Imre (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Kalmár Ferenc András (KDNP) dr. Vejkey Imrének (KDNP)
Szabó Vilmos (MSZP) Kovács Lászlónak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Renatas Juška, Litvánia nagykövete
Pröhle Gergely helyettes államtitkár (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 18 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Köszöntök mindenkit. Kalmár Ferenc képviselőtársunkat Vejkey Imre képviselő úr helyettesíti, Kovács alelnök úr pedig Szabó Vilmos képviselőtársunkat helyettesíti. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Kérdezem, hogy az írásban elküldött napirendi pontokhoz van-e kiegészítenivalója a bizottságnak. *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki támogatja mai napirendünket. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatta.

Engedjék meg, hogy mielőtt elkezdenénk a munkánkat, nagy tisztelettel köszöntsem Ertsey Katalin képviselő asszonyt mint a bizottságunk új alelnökét; Nagy Andor képviselő úr helyén Pálffy István képviselőtársunkat. Szerettem volna köszönteni Daher Pierre képviselő úr helyett Hidvéghi Balázs új tagot, de az az igazság, hogy most éppen zajlik a Nemzeti összetartozás bizottsága ülése is, ahol viszont alelnök lett.

Mindannyiuk munkájához sok sikert kívánok az új pozíciójukban, az új bizottsági helyükön!

Renatas Juška, Litvánia nagykövetének tájékoztatója a litván EU-elnökség programjáról és prioritásairól

(A napirendi pont megtárgyalása folyamatos angol-magyar szinkrontolmácsolás mellett zajlik.)

Térjünk is rá az első napirendi pontunkra. Első napirendi pontunk Renatas Juška litván nagykövet úr tájékoztatója a litván európai uniós elnökség programjáról és prioritásairól. Az előadást követően kérdéseket tehetünk fel nagykövet úrnak.

Ezúton is még egyszer nagy tisztelettel köszöntöm bizottsági ülésünkön. Nálunk hagyományos szokás, hogy az elnökségi országot képviselő nagyköveteket meghívjuk egy találkozóra, egy beszélgetésre arról, hogyan is látják a saját elnökségüket. *(Az elnök angol nyelven folytatja hozzászólását:)*

Nagykövet úr! Örömmel üdvözljük újra a bizottsági ülésen. Természetesen megvitattuk a napirendi javaslatot, és most azt javaslom, hogy egy körülbelül 15-20 perces előadást tartson meg nekünk Litvánia európai uniós elnökségéről. Előadása után a kollégáim, a Külügyi bizottság tagjai kérdéseket fognak feltenni, illetve megjegyzéseket fűznek majd az elhangzott előadáshoz.

Örömmel üdvözljük újra. Öné a szó.

Renatas Juška tájékoztatója

RENATAS JUŠKA, Litvánia nagykövete *(Tájékoztatóját számítógépes prezentáció kíséri.)*: Jó napot kívánok! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottsági Tagok! Nagy megtiszteltetés számomra, hogy itt lehetek. A litván elnökség már egy ideje zajlik, de megvan a szépsége az európai uniós elnökségnek egy második félév során, az év második felében: elvégzünk bizonyos munkát júliusban, aztán augusztusban nagyjából szabadok vagyunk, és szeptemberben újra ránk szakad a teljes napirend.

Hoztam magammal diaképeket, remélem, hogy ezeket mindenki látja. Néha hasznos a diaképek használata, hogy jobban megértsük, hogy mire is gondol pontosan az előadó. Tehát még egyszer köszönöm szépen a lehetőséget, hogy elmondhatom az elnökségünk prioritásait.

De mielőtt rátérnek erre, arra gondoltam, hogy említenék néhány pontot arról, hogy hogyan áll a litván politika és gazdaság jelen pillanatban. Csupán néhány dolgot szeretnék

ismertetni, hiszen az elnökség lehetőséget teremt számunkra arra, hogy valami szépet is elmondjunk saját magunkról.

Először is a politika tekintetében: 2012 októberében tartottuk meg a választásokat, vagyis még egy éve sem történt ez. A korábbi kormányzó koalíció konzervatívokból és liberálisokból állt, ma az ellenzékben helyezkednek el, és egy új koalíciónk van, ami a szociáldemokratákból, a Munkáspártból, a Rend és Igazság Pártjából és a Litvániai Lengyelek Választási Akciója pártból áll. Tehát ez egy balközép koalíciónak nevezhető, és hozzá kell tennünk a lengyeleket még, akik alapvetően jobboldali párt, az abortuszellenes álláspontjukról ismertek, illetve arról, hogy vallási oktatást tartanak szükségesnek az iskolában.

Szeretném itt most a Munkáspártot kiemelni, ugyanis sokszor az oroszok pártjának tekintik őket Litvániában, ami nem igaz, hiszen ilyen párt nincs Litvániában, csupán arról van szó, hogy ez a párt vezetését tekintve továbbra is egy olyan személy vezetése alatt áll, akinek az eredete orosz. A párt ezen elnöke jelenleg jogi ügyeket próbál megoldani, ami azt jelenti, hogy esetleg fel fogja váltani őt valaki más az elnöki posztban. Azért szerettem volna ezt elmondani, mert a sajtó ellentmondásos híreket szokott erről közölni.

Azt szeretném hangsúlyozni, hogy ez a koalíció nagyon komolyan veszi az elnökséget, tehát ha lesznek is változások ebben a pártban, nem gondoljuk azt, hogy a koalíció ettől megváltozna, legalábbis semmiképpen nem az elnökség időszaka alatt.

Ami Litvániát illeti az Európai Unióban és a világban: ahogy említettem, meglehetősen jól teljesítünk bizonyos területeken. Önök is láthatják, hogy az elmúlt két évben mi voltunk az Európai Unió második leggyorsabban növő gazdasága. Az első általában Észtország vagy Lettország, és ebből aztán adódik egy kellemes kis rivalizálás a balti államok között.

A legjobbak között vagyunk a külföldi befektetések között az egész világban. A litvánokra úgy tekintenek, mint egy jól képzett nemzetre, e tekintetben az elsők vagyunk az Európai Unióban. Ami az egyetemi oktatást illeti, ez 47 százalék nálunk, és elsők vagyunk a középiskolai képzés tekintetében is az Európai Unióban. Az 5. helyet foglaljuk el az EU-ban a tekintetben, hogy hányan beszélnek legalább két idegen nyelvet az országunkban. Litvánia alapvetően az információs és kommunikációs technológia országának is tekinthető, azt lehet mondani, hogy egyfajta rés piacra tudunk így betörni a világ technológiai piacán. Az internetfeltöltés és -letöltés tekintetében a másodikak vagyunk a világban, az internetsűrűség tekintetében pedig az EU-ban elsők vagyunk.

Litvánia a lézertechnológiának is az országa. A parametrikus erősítők 80 százalékát Litvániában készítik. Nem tudom pontosan, mi ez a lézer, de nagyon komoly dolognak tűnik, és a lézertechnológia tekintetében is előkelő helyet foglalunk el.

Azt is el kell azonban mondani, hogy mi vagyunk az abszolút bajnokai az emigrációnak az Európai Unióban. Az elmúlt tíz évben elsők voltunk ebben az EU-ban. Az elmúlt két évben egy népességszámlálást tartottunk. A 3,7 milliós lakosságunkból, ami '90-ben még megvolt, 700 ezer ember elhagyta az országot. Ez csak a hivatalos adat, nem hivatalos adatok szerint nyilván még többen vannak. Tehát ez azt jelenti, hogy a lakosságunknak több mint a 20 százalékát veszítettük el, és ez egy igen nagy probléma a politikai életünkben is. Nagyon sokan állítják azt, hogy ez egy nagyon rossz tendencia, és különböző programot próbálnak indítani annak érdekében, hogy megmaradjanak az emberek Litvániában, illetve, hogy vissza is hívjuk őket valahogy.

Ami az én személyes véleményemet illeti: én úgy gondolom, hogy ebben van valami jó is, mégpedig azt kell mondjam, hogy az Európai Uniónak az egyik szépsége az, hogy a határok nyitottak, és az embereknek így több lehetőségük nyílik. Az én számomra ez azt mutatja, hogy végre magunk mögött hagyjuk azt a szovjet mentalitást, amikor az emberek úgy gondolják, hogy a kormányok dolga az, hogy az emberek életét jobbra tegye. Tehát úgy tűnik, hogy ez a szovjet mentalitás lassan kikopik az emberek gondolkodásából, egyre jobban úgy

gondolják az emberek, hogy nekik kell az életüket javítani, és ha felfedezik azt, hogy jobb lehetőségek vannak az EU más országaiban, odamennek és megragadják ezeket. Az is nagyon pozitív, hogy vannak olyan litvánok, akik visszatérnek az országba.

Ami pedig az emigrációt, a kivándorlást illeti: azt kell mondjam, hogy ez nagymértékben a litvánok vérében van, mindig is kivándorlók voltunk, kezdve Oroszország cári történelmének időszakától. Ebben a korszakban a litvánok elsősorban az USA felé vették az irányt. Azután következett a második világháború, amikor menekültekként hagyták el az országot a litvánok a nyugat-európai országok felé, tehát minden második litván családnak vannak külföldön élő rokonai, ami ezt a kivándorlást még könnyebbé teszi, hiszen már eleve van valaki ott, a külföldi országban, aki segítséget tud nyújtani azoknak, akik úgy döntenek, hogy egy másik országba mennek ki.

Ami a makrogazdasági képet illeti Litvániában: láthatjuk, hogy a reál GDP növekedése 3,6 százalék volt az elmúlt évben. Az Európai Bizottság előrejelzése szerint 3,2 lesz 2013-ban, és 3,5 a következő évben. Az utolsó sor mutatja a kormányzati szektort. Ez a szektor a válság éveiben nem növekedett, ez nagyon elégedetté tesz minket. Az elmúlt évben ez 40,7 százaléka volt a GDP-nek. Tudom azt, hogy ebben az épületben az emberek, akik itt dolgoznak, egy kicsit aggódnak a magyar szám adatok miatt, úgyhogy most tovább is lépünk.

Most pedig nézzük az Európai Uniót! Litvánia tölti be az elnökséget kevesebb mint egy évvel azelőtt, hogy elkezdődnek majd az új európai parlamenti választások, és ez az időszak egyben egy ötéves időszaknak a vége is, a Bizottság ciklusának a vége, tehát igen komoly törvénykezési munkák hárulnak ránk, sokkal több, mint az egyéb elnökségekre, az új pénzügyi perspektíva miatt. Ez azt jelenti, hogy a mi fél éves napirendünk, agendánk egy kicsit súlyosabb, tartalmasabb, mint ami általában jellemző szokott lenni, és bizonyos egyéb dolgok között Litvániának véglegesítenie kell a jogi keretet, amely az Európai Unió többéves pénzügyi keretére vonatkozik 2014-től 2020-ig; 59-et a 70 különböző jogszabályból január 1-je előtt kell majd meghozni.

Ez talán a legfontosabb diakép, ezek az elnökségünk prioritásai. Ahogy az Európai Unió, reméljük, kilábal a válságból, reméljük, hogy egy szorosabb együttműködés alakul majd ki a tagállamok és az európai intézmények között. Erre a korábbinál sokkal nagyobb mértékben van szükség a lendület fenntartásához. Tehát fontos, hogy bizonyítani tudjunk, hogy hiteles pénzügyi szakpolitikákat alkalmazunk, amelyek alkalmasak a munkahelyteremtésre, a növekedés elősegítésére, és ezáltal a biztonság megteremtésére az Európai Unió és partnerei számára. Tehát az együttműködés az összes európai intézménnyel nagyon fontos, és ennek keretében három prioritásra fókuszál az elnökségünk: hiteles Európa, növekvő Európa és nyitott Európa képviselik ezt a három prioritást.

Igazából, hogy egy kicsit rövidítsük az időt, azt hiszem, hogy nincs értelme igazán az úgynevezett hiteles Európára fókuszálni ebben a Külügyi bizottságban. Az utolsó prioritásunk, a harmadik, a nyitott Európa nyilván sokkal érdekesebb az önök bizottsága számára. Csupán annyit mondanék, hogy arra törekszünk, hogy a Gazdasági és Monetáris Uniót elmélyítsük, beleértve a bankunió kereteinek kidolgozását, és más törvényjavaslatok tekintetében is előre szeretnénk lépni a pénzügyi és piaci reformok tekintetében.

A növekvő Európa még komplikáltabb, legalábbis az én számomra úgy tűnik. Látjuk az MFF-hez kapcsolódó törvényeket, az Európai Unió éves költségvetését 2014-re. A Tanács ezzel kapcsolatban már elfoglalta az álláspontját, és az ősz folyamán az Európai Parlamentben elkezdődnek majd az ezzel kapcsolatos tárgyalások, és az Ecofin is elkezd majd a munkáját. 7,3 milliárdos költségvetésről van szó. Azt hiszem, hogy ennyi elegendő.

Nem, még a növekvő Európa. Ez az energiapiacról is szól. Ez egy nagyon fontos téma a mi számunkra nemzeti szinten, és tudom, hogy így van ez az összes közép-európai országban. Az Európai Uniónak van egy célja, méghozzá 2014-re egy belső energiapiacot kíván létrehozni, és bizonyos tagállamok energia izolációját 2015-re meg akarják szüntetni.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a belső energiapiac komoly inputot fog jelenteni egy eredményes, egységes piac számára, és az egész Európai Unió gazdaságát előmozdítja majd.

Litvánia továbbra is egy energiasziget önmagában. Hogy egy kicsit jobban érezzék magukat önök, elmondom, hogy mi vagyunk, akik a legmagasabb árat fizetjük a gázért az összes európai uniós tagállam között. Jelenleg az ár 474 dollár egyezer köbméterre vetítve. Összehasonlításként mondom, hogy Németország 30 százalékkal kevesebbet fizet, a többi balti ország is kevesebbet fizet, és tudják, nemrégiben tett nálunk látogatást a Gazprom vezetője, ugyanis a gázárakkal kapcsolatban akartunk tárgyalni a következő évekre. Sajnos a látogatás semmi eredményt nem hozott. Elmondtuk neki, hogy azt kérjük, hogy legalább csak annyit kelljen fizetni, mint a többi balti államnak, de ennek ellenére sem kaptunk semmilyen pozitív választ tőle a kérésünkre, és még nagyobb nyomás alatt érezzük magunkat Moszkva részéről. Majd erről kicsit többet fogok mondani később.

Van egy fontos dolog azonban, hogy miért ez az ár. Azért, mert nincs alternatíva. Egy energiasziget vagyunk, csak Oroszországgal vagyunk összeköttetésben. De nagyon keményen dolgozunk ezen, és reméljük, hogy két éven belül - ezt mindannyian reméljük - az LNG-terminál, tehát a cseppfolyósítottgáz-terminál véglegesítése megtörténik a tengeri kikötőnkben, és ez azt jelenti, hogy a gázhoz majd a tengeri szállítás útján fogunk tudni hozzájutni, és csak így tudjuk elérni, hogy majd normál módon tudjuk tárgyalni az oroszokkal a gázárról.

Most pedig térjünk át a nyitott Európára. Biztos vagyok benne, hogy a Külügyi bizottság számára ez a legfontosabb téma. A litván elnökség lépéseket fog tenni, hogy megerősítse az Európai Uniót, hogy csináljunk belőle egy globális modellt a nyitottságra és a biztonságra. Úgy gondoljuk, hogy Európa csak akkor volt sikeres a múltban is, amikor nyitott volt. Odafigyelünk a szorosabb integrációra az Európai Unió és a keleti partnerei között. Novemberben, ebben az évben megtartjuk a keleti partnerség csúcstalálkozót. Arra is törekszünk, hogy előremozdítsuk a további bővítés folyamatát, és ez elsősorban a nyugat-balkáni országokra és Törökországra vonatkozik.

Ami a további bővítést illeti, biztos vagyok abban, hogy az egyedi országok egyedi előmenetele alapján kell összeállítani a programot. Tehát Montenegróval és Törökországgal dolgozunk a csatlakozási tárgyalások előmozdításán, és a júniusi tanácsülés alapján az is a feladatunk, hogy a csatlakozási tárgyalásokat tető alá hozzuk Szerbiával. Nagyon reméljük, hogy ezeket a feladatokat még elnökségünk vége előtt meg tudjuk valósítani.

Most pedig egy kicsit részletesebben szeretnék szólni a keleti partnerségről, arról, hogy mire számítunk. Az a reményünk, hogy a társulási megállapodás és a DCFTA aláírásra kerül Ukrajnával még a keleti partnerség csúcstalálkozója alatt, tehát november 28-án és 29-én. A német választásokat követően azt reméljük, hogy meg fog oldani ez bizonyos megoldatlan kérdéseket, elsősorban Timosenkóra vonatkozóra gondoljuk azt, hogy lesz egy sikeres megállapodás. Volt a Kremlben egy látogatása a mi elnökünknek, és Janukovics elnökkel nagyon pozitív hangvételű tárgyalásokat folytattak.

Ezenkívül Ukrajna, az ukrán oldal egy blokádnak van alávetve, ami az ukrán árukat illeti. Igen nehezen tudják ezeket exportálni Oroszországba. A Kreml döntése volt, és reméljük, hogy az ukrán barátaink esetében majd elmondhatjuk, hogy még azokat is, akik úgy gondolkodtak, hogy valami eurázsiai unió jó lenne majd Ukrajna számára, reméljük, hogy azok a tapasztalatok, amelyeket most az ukrán barátaink szereznek, vagyis, hogy kiszorítják az áruikat az orosz piacról, ez az élmény meggyőzi őket arról, hogy az ukránok jövőjének is Európában kell lennie.

Ugyanez vonatkozik Moldovára is. Jól tudják, hogy Moszkva úgy döntött, hogy nem fognak importálni Moldovából származó borokat. A bor volt egyébként a fő vonal, körülbelül öt évvel ezelőtt Georgia vonatkozásában... - elnézést! Inkább hét évvel ezelőtt volt ez. És mi volt ennek az eredménye? A georgiai piac és a georgiai ásványvíz új piacot talált magának, és

ma már nem annyira függenek kizárólag az orosz piactól. Ez egy kicsit furcsa a mi számunkra és az én számomra is személyesen, hogy azt kell lássam, hogy az oroszok nem tanulnak a múltbeli hibáikból, és ugyanazokat a módszereket alkalmazzák, amelyek mindig éppen visszavetnek, pont az ellenkezőjét hozzák, mint amire számítanak.

1990-ben Litvánia elsőként a balti államok között kinyilvánította a függetlenségét, és azonnal gazdasági blokádnak alá helyezte minket Oroszországgal. Ma is emlékszem, hogy egész télen nem volt fűtés és melegvízellátás az országban. De ez csupán megerősítette a társadmunkát és kialakította az összetartást. Szerintem most ugyanez fog történni reményeink szerint Ukrajnában és Moldovában.

Visszatérve a keleti partnerség csúcstalálkozóra, tudják, hogy a tárgyalások Moldovával befejeződtek, a társulási megállapodás és a DCFTA vonatkozásában már júniusban megtörtént ez a véglegesítés, Georgiával kapcsolatban ezek a társulási tárgyalások július végén fejeződtek be, és a tárgyalásokat Örményországgal is befejezték, de ott tudják, hogy mi történt, Örményországra olyan nagy nyomást helyeztek, hogy úgy döntött Örményország, hogy visszavonulnak. Pillanatnyilag úgy tűnik, hogy a választási lehetőség inkább az euroázsiai vagy akár milyen néven illethető unió felé mozdítja majd őket, de ez nem jelenti azt, hogy Örményország egy teljesen elveszett eset, úgy gondoljuk, hogy kreatívnak kell lennünk, és esetleg újabb megoldásokat kell találni.

Önök még jobban tudják, mint én, hogy a társulási megállapodások és a DCFTA jelentősége óriási. Ez azt jelenti, hogy ha valaki társulási megállapodást aláír, akkor az Európai Unió közös joganyagának 80 százalékát gyakorlatilag elfogadják. Ukrajna esete ezért jelentene egy óriási geopolitikai elmozdulást, ha ez az ország Európa felé mozdulna el. Talán itt megállnék.

Néhány mondat még az elnökségről, illetve a költségvetésről. Mindig nagyon érdekes másoknak a pénzt számolgatni, és e tekintetben megemlíteném, hogy 62 millió euró a költségvetésünk, amit az elnökségre tettünk félre, illetve az előkészületekre. Ez a kisebb léptékű EU-s elnökségi költségvetések közé tartozik. Csak emlékeztetnék arra, hogy 2005-ben Luxemburg 100 millió eurós költségvetést tett félre, Finnország követte őket 75 millióval, Portugáliában 67 millió volt, Magyarország esetében 85 millióról tudok, Lengyelország esetében 111 millió volt az összeg, Írországon 60 millió volt, a miénk - ahogy mondtam - 62 millió volt. Ennek ellenére úgy gondoljuk, hogy elég jól tudjuk végezni a dolgunkat még ilyen kisebb költségvetéssel is.

Ez az ábra pedig az informális miniszteri találkozók időpontjait mutatja, talán ez nem olyan érdekes.

A következő a legfontosabb események Litvániában. Látjuk a magas szintű konferenciát november első napjaiban energia témában, aztán az európai fórum a balti térség vonatkozásában, tehát a balti-tengeri térség és a dunai térség partnersége nagyon fontos a mi számunkra. November 28-29-én lesz a keleti partnerség csúcstalálkozója.

Nagyon röviden megállnék az utolsó kép mellett, amit jobbra látnak. Ez a - hogy is fejezzem ki magam - a központi esemény, amelyet megterveztünk, kialakítottunk Budapest számára. Talán emlékeznek rá a kollégák, hogy több mint egy évvel ezelőtt megjelentünk, egy magas szintű delegációval jöttünk el, és a parlamentünk elnöke nagyon komoly segítséget kapott, és október 30-án egy emlékművet fogunk felavatni Hedvig királynő és Jagelló király emlékére. Miért tesszük ezt? Azért, mert talán nem sokan tudják, hogy Jagelló király litván volt, és talán kevesen tudják Litvániában, hogy Hedvig, a királynő pedig egy magyar hercegnő volt. 1386-ban történt, hogy ők közösen Lengyelország királya és királynője lettek, és ez a házasság rendkívül fontos a mi számunkra, hiszen ennek a házasságnak az előfeltétele az volt, hogy Litvánia elfogadja a kereszténységet.

Ezen bizonyos furcsa okoknál fogva mi nagyon büszkék vagyunk arra, hogy mi vagyunk Európa legutolsó pogány országa, és hogy Litvániának 1386-ig pogánynak sikerült

maradnia, legalábbis hivatalosan, de ezzel a házassággal Jagelló király elfogadta a lengyel trónt, és ezzel elfogadta Litvánia számára és a litván nép számára a kereszténységet is egyben. Hedvigre, a királynőre csak úgy tekintenek a litvánok, mint keresztanyjukra, ezért lettek katolikusok. Jagelló királyunknak két választása volt, vagy elfogadja a kereszténységet, az ortodox kereszténységet Moszkva vállalásával, és igen igyekeztek az oroszok azon, hogy minket keletről vonjanak be a kereszténységbe, de végül a lengyel koronát fogadta el.

Az I. kerület polgármesterének szeretném konkrétan megköszönni azt a nagyon sok segítséget, amit tőle kaptunk. Igen kiemelkedő partnerséget tudunk kialakítani. Ezért kérek mindenkit, hogy ne felejtse el, hogy állandó meghívásuk van hozzánk, és hivatalosan is elküldjük majd október 30-ára a hivatalos meghívót. Az időpont körülbelül 4 óra lesz, amikor a litván külügyminiszter, a magyar külügyminiszter, a lengyel, a cseh, a szlovák, az ukrán és talán az osztrák külügyminiszter - ezeken még mindig dolgozunk - közösen fogják felavatni ezt a szobrot.

A következő dia vizuális megjelenítés, ezt átugorjuk.

Mivel én történész vagyok, hoztam néhány történelmi diát még az önök számára. Amit itt láthatunk, egy freskó a strasbourgi Saint Pierre le Jeune protestáns templomból. A festmény a XV. században született, és azt mutatja, hogy milyen volt Európa a XV. században, és látjuk a lovasokat, egyfajta felvonulás alakul ki a lovasokból. Ezt a hosszú freskót így egyben helyeztük itt el, de külön is meg lehet nézni. Olvasom, hogy milyen zászlókat visznek a lovasok: Germánia, Itália, Gallia, Anglia, Hibernia, Frízia, Scandia, Sclavonia, Aragónia, Szicília, Kasztília, Hungária, Polónia, Oriens és Litvánia. Tehát látjuk, hogy ott van Litvánia az utolsó helyen, nincs lova sem, tehát látszik, hogy már a XV. században is Európa részesei voltunk, és ez nagyon büszkévé tesz minket, még a lóról is lemondunk. *(Derültség.)*

Most nézzük meg ezt a zöld részét az európai térképnek. Ha ezt látják, önök meg fogják érteni, hogy miért olyan fontos számunkra a keleti partnerség, hiszen mi lefedjük Fehéroroszországot, Ukrajna legnagyobb részét, és egy részét még annak is, ami ma Oroszország, tehát ez nagymértékben a mi vérünkben van, ezért tartjuk fontosnak ezt, és reméljük, hogy ezt sikerre is tudjuk majd vinni.

Ezen a ponton megállok, és nagyon nagy örömmel megválaszolom a kérdéseiket, ha vannak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, nagykövet úr, a bemutatót és az előadását. Most kérdéseket lehet feltenni. Megnyitom a kérdésekre a kört képviselőtársaimnak. Azt javaslom, hogy gyűjtsük össze a kérdéseket, mondjuk ötöt-hatot, és azután egyben lehet ezeket megválaszolni.

Kovács alelnök úr!

Kérdések

KOVÁCS LÁSZLÓ (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm nagykövet úr tájékoztatóját. 2005-ben a balti országok közül Litvánia állt a legközelebb az euró bevezetéséhez. Én akkor az Európai Bizottság tagja voltam, és tényleg, ha jól emlékszem, akkor háromtized százalékkal volt magasabb Litvániában az infláció, mint a három legalacsonyabbnak az átlaga. Lehet, hogy még kisebb volt a különbség, tehát szinte hajszáll választotta el, és a Bizottságban akkor Litvánia által jelölt biztos asszony, Dalia Grybauskaitė, aki ma az államfő Litvániában, ő nagyon-nagyon keményen harcolt és érvelt, de Joaquín Almunia pénzügyi biztos hajthatatlan volt, és azt mondta, hogy háromtized százalék is különbség, így végül is nem járult hozzá a Bizottság Litvániában az euró bevezetéséhez.

Azóta Észtország és Lettország már csatlakozott, és szeretném kérdezni, hogy áll Litvániában, amely az első számú esélyesből most a harmadik számú esélyessé csúszott vissza. Nem biztos, hogy ez hátrányos Litvániának.

ELNÖK: Horváth képviselő úr!

DR. HORVÁTH JÁNOS (Fidesz): *(A képviselő angol nyelven mondja el hozzászólását.)* Köszönöm, elnök úr. Nagykövet Úr! A következő a kérdésem. Litvánia mely országot tekinti a legjobb márkanévnek? És mely országgal vannak a leghűvösebb kapcsolatai?

ELNÖK: Ertsey képviselő asszony!

ERTSEY KATALIN (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Az északi országokkal történő együttműködésről kérdeznék, hogy áll a balti és a Nordic-országok együttműködése, illetve hogy látják a viseigrádi-balti-Nordic együttműködés lehetőségeit. Akár az elnökség alatt lehet-e ezt előrébb mozdítani?

Köszönöm.

ELNÖK: Nagy Gábor Tamás!

DR. NAGY GÁBOR TAMÁS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Nagykövet Úr! Köszönöm szépen, hogy megemlítette a szoborállítást, amely a Budai Vár falánál, a Bécsi kapu térnél fog megtörténni. Szeretném egyben megerősíteni, hogy a szoborállítás kapcsán is nagyon jó együttműködés alakult ki a nagykövetség és az önkormányzat között. Úgy gondolom, hogy azok a történelmi szálak, amelyek összefűzték évszázadokkal ezelőtt a két népet, ma is nagyon erősek és élők.

Emlékszem arra, hogy amikor a Magyarország töltötte be az EU soros elnöki tisztségét, akkor az Európai Parlamentben tartott tárgyalást követően a litván parlament volt az, amely egyértelműen kiállt a magyar törekvések mellett, és amely elutasította azt a fajta politikai hecckampányt, amellyé egy ilyen tekintélyes intézményben silányították a nemzetközi politikai életet.

Azt szeretném kérdezni ezzel kapcsolatban, egyrészt szeretném megköszönni most így személyesen önnek és önön keresztül az akkori litván törvényhozásnak ezt a gesztust, szerintem ez nagyon fontos volt a magyarok többségének. Másrészt meg szeretném megkérdezni, hogy mire számítanak. Elég sok széthúzó erő látszik most az Európai Unióban. Lesz-e a litván elnökség alatt olyan politikai kérdés, akár itt a német koalíciós tárgyalások kapcsán, akár más nemzeti tagállamokkal kapcsolatban - Görögország, válságövezetek -, lesz-e olyan kérdés, ahol a litván elnökség alatt ilyen, ha úgy tetszik, jószolgálati szerepet kell majd ellátnia az elnökséget ellátó ország diplomáciájának?

ELNÖK: Amennyiben nincs több kérdés, nekem lenne egy rövid kérdésem. Beszéltek nagykövet úr a vilniusi csúcsról a keleti partnerség tagországaival. Hogyan látja nagykövet úr a keleti partnerségi országokkal aláírandó megállapodások esélyeit? Egyrészt egyre erősebben érezhető a keleti partnerségi országokban az orosz nyomás, az orosz ráhatás, és valahol Oroszország egy nagyon szigorú és nagyon erős nyomással próbálja a keleti partnerségi tagországokat befolyásolni.

Miután nincs több kérdés, öné a szó, nagykövet úr.

Renatas Juška válaszai

RENATAS JUŠKA, Litvánia nagykövete: Nagyon szépen köszönöm a kérdéseket. Némelyik könnyű, némelyik nehéz.

Az első az euróval volt kapcsolatos. Valóban, ez a bizonyos 0,03 százalék még a mai nap is nagyon élő emlék, és igazságtalan lépésnek értékeltük bizonyos funkcionáriusok részéről az Európai Unióban. Most a harmadikok vagyunk, és ahogy mondtam, mi a balti államok között néha az elsők vagyunk, néha a másodikkak és néha pedig a harmadikok vagyunk, de ez a rivalizálás mindannyiunkat érint.

Ebben az évben, februárban a kormányunk bejelentette felkészültségét arra, hogy átvegye az Európai Unió közös valutáját, és 2015 a kitűzött határidő, tehát Lettország 2014. január 1-je, nálunk 2015. január 1-je a céldőpont. Reméljük, hogy meg fogunk felelni a maastrichti kritériumoknak. A korábbi kormány ugyanígy gondolkodott, tehát 2015-öt tűzték ki célul, és úgy gondoljuk, nagyon reméljük, hogy sikeresek leszünk, mert az összes politikai párt egysége, az ellenzéki és a kormánypártoké nagyon fontos. A politikusok Litvániában ebben a kormányzati ciklusban úgy gondolják, hogy az euró felelősségteljes politikát jelent, és hogy ez egy kiváló instrumentum a fiskális populizmus elkerülése érdekében, ami azért előfordul, különösen a kormányváltások időszakában, és ezért minket euróbarátnak szoktak tekinteni.

Tehát 2015 az a dátum, amellyel kapcsolatban reméljük, hogy be tudjuk vezetni akkor az eurót. Úgy gondoljuk, hogy ha mindhárom balti állam csatlakozna az euróhoz, az egy egyértelmű üzenetet küldene a nemzetközi piacok felé, vagyis, hogy az egységes európai valuta megbízható és erős.

A második kérdés a legjobb barát és a leghűvösebb kapcsolat. Ezt könnyű megválaszolni. Ami a hűvös kapcsolatot illeti: sajnálatos módon a leghűvösebb a kapcsolatunk a nagy keleti szomszédunkkal. Litvániában is változnak a kormányok, 2012-ben vette át a kormányzást az új, és minden egyes alkalommal, amikor egy új kormány megpróbál kijelentéseket tenni, és megpróbál lépéseket tenni, és kijelenti, hogy Litvánia nyitott a kapcsolat javítása felé Oroszországgal, de mindig kiderül, hogy ez nem működik egyoldalú módon, mindig ugyanazokba torkollik ez a kísérlet, mint amit most is tapasztalunk.

Beszéltem már a kereskedelmi nehézségekről, amiket Ukrajna jelenleg átél, de elfelejtettem említeni, hogy tíz nappal ezelőtt egy valóságos kereskedelmi háború indult el Litvánia és Oroszország között. Ez nem a mi háborúnk, de ami tíz nappal ezelőtt történt, az a következő: az összes szállító gépjárművet, amelyek Litvániából érkeztek, kamionokat, de még a személyszállító járműveket is megállítják az orosz határon, és rendkívül alaposan átvizsgálják, és a vállalatunk több milliós veszteségeket szenvednek el. Még az is előfordult, hiszen Oroszország nyugati szomszédunk a földrajzi helyzetet illetően, Kalinyingrád felé van a határunk, mivel Kalinyingrád például az élelmiszer-ellátásának több mint 50 százalékát Litvániából kapja, és Kalinyingrád helyi önkormányzata egy kérvényt intézett Moszkvához, hogy állítsák meg ezt a politikát, mert már kifogyott a polcokról az élelmiszer. Szinte a szovjet időköt idézi mindez, amikor a polcok üresek voltak - erre magam is jól emlékszem még -, és az egészen egyszerű élelmiszercikkek, például a cukor vagy a rizs, de sok más is hiányzott. Volt erre egy kifejezés, a deficit, az élelmiszer-deficit. Ez azt jelenti, hogy nehezen lehetett hozzájutni. Valami ehhez hasonló történik pillanatnyilag Kalinyingrádban. Hogy miért zajlik ez? Tíz napja zajlik ez, és nincsen még hivatalos válasz semmilyen szinten arra, hogy mi történik, semmilyen választ nem kapunk Moszkvától, hogy ez miért történik. A vámhatóságok látnak el minket bizonyos magyarázatokkal. Ennél többet nem sikerült elérnünk, de a tanulság az, hogy néha ez jó, mert a mi kereskedőink most új lehetőségeket kívánnak felkutatni, és az orosz piac helyett most új piacokat találnak. Ennyit talán a hűvös kapcsolatokról.

A legjobb barát. Mivel Magyarország nagykövete vagyok, el kell mondanom, hogy Magyarországot tekintem Litvánia legjobb barátjának, és igazán megpróbálok nagyon-nagyon őszinte lenni. Nagyon sok erőfeszítést tettem én ebbe a kapcsolatba, és amikor volt egy korábbi kormányzat Litvániában, még egy stratégiai partnerséget is létrehoztunk, és kiváló dokumentumokat írtunk alá a jövő vonatkozásában, így ifjúsági csereprogramokat. Úgyhogy azt gondolom, hogy ez a barátság egy hosszú távra érvényes kapcsolat lesz, és nagyon jól fog fejlődni. Úgy gondoljuk, hogy nagyon sok a közös vonás köztünk és a közép-európai országok között.

Ami a Lengyelországgal fennálló kapcsolatainkat illeti: azok is nagyon fontosak a számunkra. Sajnálatos módon nem mindig működnek ott jól a dolgok, mindkét oldalon vannak továbbra is olyan politikusok, akik kivesznek bizonyos epizódokat a rendkívül komplikált történelmünkől, és saját politikai karrierjüket ebből táplálva próbálnak érvényesülni. De nagyon remélem, hogy mi erősödünk majd, növekszünk, felnövünk, felnövekszünk, és végre abba hagyjuk az egymásra mutogatást. A történészek berkeiben persze néha a rendkívül intenzív megbeszélések jó dolgoknak számítanak, de fontos, hogy a két ország között a stratégiai partnerség állapota álljon fel újra, az az állapot, amit Lengyelországgal néhány évvel ezelőtt élveztünk.

Az északi országok: igen, ez a mi külpolitikánk számára egy nagyon fontos irány, az északi országok óriási segítséget nyújtottak Litvániának és a másik balti államoknak a csatlakozást megelőző időszakban és az európai uniós csatlakozás időszakában egyaránt. Ennek következtében ezek az északi országok gazdaságilag rendkívül erőteljes jelenlétet értek el Litvániában, például az északi bankok jelentik a legerősebb bankokat Litvániában, és nagyon erőteljes a kereskedelem is az északi országokkal.

Politikai tekintetben erőteljesen növekszik a partnerség a két terület között. Egy évvel ezelőtt volt egy találkozó az északi, a balti és a visegrádi miniszterek között, és tudom, hogy a legtöbb miniszter ezt nagyon hasznosnak és érdekesnek találta. Litvánia egyfajta kettős identitástól szenved. Én azt gondolom, közép-európaiak vagyunk, mások viszont azt gondolják, hogy Litvánia egy észak-európai ország, tehát ami a visegrádi és az északi országok között történik, az a mi szempontunkból mindig nagyon érdekes. Úgy érezzük, hogy mi mindenképpen ennek a közepén vagyunk, és ezért mi mindig sokat fogunk tenni annak érdekében, hogy ez az együttműködés erőteljesebb formát öltjön.

A balti-tengeri stratégia, a Duna-stratégia, ezek mind nagyon fontosak számunkra, úgy gondoljuk, hogy ezeknek a segítségével nagyon sokat el tudunk érni, és az Európai Unióban a brüsszeli miniszteri találkozókat megelőzően már több mint tíz éve mi mindig megtartjuk a balti és északi miniszterek informális találkozóját, és ezt mi nagyon hasznosnak tartjuk. Miért ne gondolhatnánk azt, hogy a visegrádi minisztereket is be kellene vonni ebbe az informális találkozóba? Tehát ezt a partnerséget nagyon fontosnak tartom, és ez mindkét irányba működni tudna, a keleti irányba és a brüsszeli irányba is. Biztosan nagyon jól tudna ez működni.

A vilniusi csúcstalálkozóról. Ahogy említettem, az oroszok nagyon idegesek emiatt, és ön is ugyanerre utalt, említette, hogy nagyon nagy a nyomásgyakorlás. Örményország volt az első, amelyik ezt erőteljesen érezte, és sajnos, ennek nem lett nagyon pozitív kimenetele. Igen erősen tartunk attól, hogy a georgiaiak olyan óriási nyomás alatt vannak pillanatnyilag, aggódunk miattuk. Említettem a moldovai borokat. A moldovaiak is azt mondják, hogy nyomás alatt tartják őket, és a tárgyalások a partnereinkkel - egyébként ezek a tárgyalások nagyon intenzívek a georgiaiakkal, a moldovaiakkal és az ukránokkal - nagyon reményteljesek számunkra. Többek között azért reménykedünk, mert úgy érezzük, hogy a partnereink Európában ma már sokkal jobban értik ezt a helyzetet. Azt érezzük, hogy sokkal nagyobb az érdeklődés is például Németország részéről. Ez nem volt jellemző akár még két évvel ezelőtt sem, és most, a német választások után, reméljük, hogy ez az érdeklődés

fennmarad, és hogy a németek igazi partnereink lesznek abban, hogy az ukránokat, a moldovaiakat és a georgiaiakat bevonjuk az együttműködésbe.

Ennyi. Talán valamit elfelejtettem? Vagy vannak-e további kérdések?

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatóját, nagykövet úr. Esetleg van-e még olyan gondolat, amit szeretne elmondani bizottságunknak? *(Nincs jelzés.)*

A tanácskozás előtt beszéltünk nagykövet úrral, és szeretne egy tájékoztatást adni olyan ügyben, ami valahol a magyar külügyi és nemzetközi kapcsolatokban is szerepet kaphat. Kérte, hogy amennyiben módunk van rá, zárt ülés keretében elmondana nekünk néhány gondolatot az elmúlt hetekben történeteiről.

Kezdeményezném is ezzel a kérdéssel kapcsolatban a zárt ülés elrendelését Magyarország külügyi és nemzetközi kapcsolatainak védelme érdekében. Kérdezem a tisztelt bizottságot, ki támogatja a zárt ülés elrendelését. *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag támogatta.

Kérem, hogy a zárt ülés kereteit hozzuk létre! Tehát azok a személyek, akiknek lehetőségük van bent ülni a zárt ülésen, csak ők maradhatnak. Két perc technikai áttekintése a dolgoknak.

(Szünet: 11.11 - 11.13)

*A bizottság 11 óra 13 perctől 11 óra 30 percig zárt ülést tartott,
melyről külön jegyzőkönyv készült.*

A nyílt ülés folytatásának időpontja: 11 óra 30 perc)

ELNÖK: Pröhle államtitkár úr kérte, hogy még két szót ebben az ügyben hadd szóljon.

Pröhle Gergely hozzászólása

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Csak azért kértem szót, még a saját napirendem előtt, mert fontosnak tartom, hogy különösen nyílt ülésen is és nagykövet úr jelenlétében aláhúzzam azt, amire ő is utalt a mondandójában, éspedig, hogy nagyra értékeljük az ő magyarországi tevékenységét. Nagyon sokat tett a két ország kapcsolatainak mélyítéséért, és azt hiszem, hogy különösen fontos az, hogy egy olyan időszakban volt ő itt, amikor a keleti partnerséggel kapcsolatos magyar hozzájárulás és politika felértékelődik. Azt hiszem, hogy az ő fehéroroszországi tevékenysége ebből a szempontból számunkra több mint ajánlólevél. Úgyhogy azt gondolom, hogy ezt mind szakmailag, mind pedig politikailag mi innen csak méltányolni tudjuk.

A keleti partnerségi csúcs, ami a közeljövőben lesz Vilniusban, azt gondolom, hogy európai szempontból maximálisan abban a szellemben fog megvalósulni, amilyen szellemet nagykövet úr nemcsak magyarországi tevékenysége, hanem annak idején Belorussziában végzett tevékenysége során is végzett. Ennek mindnyájan csak szurkolhatunk, és ezért azt gondolom, hogy bármiféle olyan kísérlet, ami úgy próbálja beállítani, hogy az ő tevékenysége ártott volna a két ország kapcsolatának, hazug és hamis.

Úgyhogy én köszönöm az ő itteni munkáját, és biztos vagyok benne, hogy jó barátságban maradunk. *(Általános taps.)*

ELNÖK: Még egyszer köszönjük szépen, nagykövet úr, hogy itt volt, és tényleg sok sikert kívánunk a következő feladatában, és természetesen a két ország kapcsolatában. Mi abban vagyunk érdekeltek, hogy továbbra is ugyanolyan erős és ugyanolyan szoros kapcsolat legyen a két ország között, mint ami jellemezte az elmúlt évtizedeket.

Köszönöm szépen még egyszer, és minden jót kívánok önnek!

Tájékoztató a németországi parlamenti választásokról

Tisztelt Bizottság! Térjünk rá a második napirendi pontunkra, bár volt egy átmenet, ami tulajdonképpen egybefűzi a két találkozót. A második napirendi pontunkban tájékoztatót hallgatnánk meg a németországi parlamenti választásokról. Ehhez a napirendi ponthoz megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm Pröhle Gergely államtitkár urat, a Külügyminisztérium kétoldalú kapcsolataiért felelős helyettes államtitkár.

Államtitkár úr, egy rövid összefoglalót a német választásokról, amely a hétvégén zajlott le. Hogyan látja, és hogyan ítéli meg a Külügyminisztérium a választást?

Pröhle Gergely tájékoztatója

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a lehetőséget. Köszönöm a szót. Azt gondolom, hogy valóban helyénvaló, hogy ebben a körben is értékeljük azt, ami Németországban a múlt vasárnap történt. Ha ebben egyetértés mutatkozik, én nem bonyolodnék most a különböző százalékokba és az egyes pártok programjának a pontos ismertetésébe, mert ez épp elégszer hangzott el a médiában is, meg amúgy is közismert. Én inkább arra koncentrálnék, hogy milyen következményekkel jár a választás az Európa-politika szempontjából és adott esetben a különböző opciók, amelyek a koalícióalkotást illetik, milyen következményekkel járhatnak az Európa-politikára, illetve ránk nézve.

Annyit a választások eredményéről és a CDU nagyarányú győzelméről, ami csak 5 mandátummal választja el őket az abszolút többségtől, hogy ez, ha megnézzük a választási eredményeket, és különösen a parlamentbe nem jutott pártokat, akkor arra a következtetésre juthatunk, hogy hosszú-hosszú idő után Németországban kialakult egy jobboldali többség, illetve egy nem baloldali többség, mondom inkább így, a választók körében. Hiszen, ha a CDU, mint az egyetlen jobboldali párt a Bundestagban szavazatai mellé még odavesszük az Alternative für Deutschland, tehát az Alternatíva Németországért párt közel 5 százalékos szavazati arányát, illetve a német liberálisok szintén 5 százalékhoz közelítő, de sajnálatos módon alulról közelítő szavazati arányát, akkor ez jól mutatja, hogy az a korábbi strukturális többség, ami a baloldalon megvolt, mára elveszett.

Több helyen idéztem már azt a közvélemény-kutatást, ami az utóbbi időben készült, ez az úgynevezett félelemindex. Ez egy nagyon érdekes képződmény. Ez arról szól, azt vizsgálják, viszonylag nagy mintán, hogy mitől félnek a német polgárok, ha álmatlan éjszakáik vannak, illetve mitől vannak álmatlan éjszakáik. Ennek a vizsgálatnak az eredménye nem a személyes egzisztenciális problémákat hozta ki győztesen, nem a természeti katasztrófáktól való félelmet, még csak nem is a „Mi lesz a gyerekeink sorsa?” klasszikus problematikáját, hanem az euroválság következményeitől való félelmet. Ez tűnhet akár egy sajátos jóléti jelenségnek is, és lehet többféleképpen értelmezni. Azt gondolom, hogy ez nagyon világossá teszi azt, hogy ennek a félelemindexnek az ismeretében teljesen nyilvánvaló, hogy nem mindegy az, hogy bármely párt Németországban milyen Európa-politikát követ.

Ha abból indulunk ki, hogy most már pusztán csak négy nettó befizetője van az Európai Uniónak, és figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a gazdasági problémák nem csökkennek, hanem inkább nőnek, akkor érthető a német választóknak az az igénye, hogy az ő adóeuróikat és a szolidaritás nemes eszméjét, ami mégiscsak egy alapértéke az Európai Uniónak, valamilyen módon összhangba hozzák.

Tehát a nagy kérdés az, és azt gondolom, hogy ebben vagyunk mi is nagyon érintve több szempontból is - erre majd kitérek -, hogy milyen arányt sikerül megtalálni az Európa iránti felelősség, illetve a német adófizetők igen egyértelmű és a saját zsebükben is érezhető anyagi szempontjai között, anélkül, hogy az a már-már csodálatra méltó társadalmi stabilitás és belső kohézió, ami a bevándorlás és minden egyéb ellenére a német társadalmat jellemzi,

föl ne bomoljék. Mert azért az mégiscsak egy érdekes fejlemény, hogy ha körülnézünk Európában, a legjómódúbb vidékeken is - értem ez alatt Skandináviát -, az elég nyilvánvaló, hogy a szélsőséges pártok egyre inkább megerősödnek. Ehhez képest Németországban ugyan vannak kisebb-nagyobb szélsőséges mozgalmak, de mégis az az euroszeptikus párt, amelyik test a CDU testéből, és leginkább csak idős értelmiségiekből, professzorokból áll, majdnem elérte a parlamenti bejutási küszöböt hét hónap alatt, de azért mégiscsak nem mondható róla, hogy ez egy szélsőséges párt, hanem gazdasági alapon egy önállósodási és Európa szegényebb részeiről való leszakadást pártoló, az eurózónából való kilépést szorgalmazó párt.

Tehát ez, véleményem szerint, olyan egyértelmű jele annak, hogy itt sikerült az elmúlt években ezt a bizonyos egyensúlyt megtalálni az Európáért érzett felelősség és a belső, nemzeti érdek, illetve az anyagi szempontok között, hogy én voltaképp ezzel magyarázom a kancellár sikerét.

Most mondhatnánk, hogy ez egy eurorealista álláspont, és ha körülnézünk Európában, akkor azt látjuk, minthogyha ezek a hangok erősödnének. Látjuk a holland kormány ez irányú kezdeményezését, ami egy kis leltárt csinált azzal kapcsolatban, hogy mit is lehetne visszavezetni a brüsszeli kompetenciákból nemzeti hatáskörbe, tehát a szubszidiaritásnak egy újragondolása, de látjuk, hogy Franciaországban is, ahol ezt a legkevésbé szoktuk meg, vannak ilyen gondolat kísérletek, nem is beszélve persze a britekről, akiket csak azért említek, mert ebben az európai középhatalmi architektúrában a német-francia-brit együttműködés és ezeknek a kapcsolatoknak az aránya mindig egy érdekes pont volt, és az utóbbi időben a német-brit együttműködés, talán egy kicsit egy időben a francia-német együttműködés gyengülésével, látványosan felerősödött. Ez a realista, gyakorlatias, felelős, de mégis az adófizetők pénzével csinján bánó megközelítés volt az, ami a Merkel-kormány politikáját jellemezte.

Most joggal teszik föl a kérdést, hogy jó-e ez nekünk, illetve milyen módon, hogy is tekintsünk erre. A magyar kormány politikája erősen ebbe az eurorealista irányba megy, és bár ebben az ügyben olykor tapasztalható kormányzati részről is egyfajta retorikai szertelenség, de azt gondolom, hogy a realizmus a legjobb kifejezés arra, ami a magyar Európa-politikát jellemzi, és ez volt az, ami a mi uniós elnökségünk idején is kidomborodott. És ha jól értem a magyar költségvetési politika szándékait, akkor ott is arról van szó, hogy próbáljuk meg a kiadáscsökkentés oldaláról közelíteni a gazdaságpolitikai célokat. Tehát ebben az ügyben, azt gondolom, hogy a merkelei Európa-politikának mi adott esetben jó partnerei vagyunk.

Hiányzik az az öt mandátum, tehát kérdés, hogy mi fog most történni. Azt hiszem, hogy ez is egy olyan ügy, ami magyar szempontból számos érdekességgel vagy tanulsággal bír. Megvan a baloldali többség matematikai lehetősége, ami azért érdekes - mint mondtam -, mert az össz-szavazatokban egy egyértelmű jobboldali vagy polgári többség - nevezzük, ahogy akarjuk - mutatkozik meg a német társadalomban, mégis sajátos módon a parlamenten belül a mandátumeloszlás tekintetében a keletnémet utódpárt, a baloldal mindenféle furcsa baloldali, nyugati képződményekkel immáron egyesülve, a szociáldemokraták és a zöldek többséggel rendelkeznek.

Tehát, ha valakiben megérne az a gondolat, hogy azt az eddig meglévő konszenzust, hogy nem lehet kiereszteni a keletnémet utódpártot a politikai karanténból, ha ez a konszenzus felbomlana, és senki nem lenne hajlandó a CDU-val koalíciót kötni, akkor ad absurdum még az is elképzelhető, hogy egy szociáldemokrata kancellárral ez a három párt hatfős vagy ötfős többséggel bír a német Bundestagban. Ennek én nem adok túl nagy esélyt, de azért láttunk már olyan furcsaságokat, hogy bizonyos korábbi elvek más mérlegelés alá estek, amikor a hatalom közelébe kerültek a döntéshozók, tehát én azt gondolom, hogy ezt sem lehet 100 százalékosan kizárni.

De a CDU igen nagy dominanciája és a kancellár fantasztikus taktikai érzéke, ami voltaképpen eddig is el tudta venni programatikusan is más pártok kenyerét - gondolok itt, mondjuk, az atomenergiából való kiszállásra, ami egy klasszikus baloldali, zöld, illetve szociáldemokrata ügy -, ennek ellenére vagy az ilyen módon megszerzett nagy többség mellé nagyon nehéz partnert találni. Hiszen egy ilyen domináns kancellár mellé bemenni junior partnernek - ezt ugye, már az első Merkel kormányzati ciklus is megmutatta 2005 és 2009 között -, a kisebbik partner látványos arcvesztésével jár. Ez lett a szociáldemokraták sorsa a 2009-es választásoktól, és azt gondolom, hogy olyan mélyen ül ez az élmény, hogy ez mind a mai napig távol tartja őket attól, hogy nagyon indíttatást érezzenek a nagykoalíció megalkotásához.

Mai hír, hogy a legnagyobb szociáldemokrata szervezet és a legnagyobb, legnépesebb tartomány szociáldemokrata szervezete, Észak-Rajna-Vesztfália felszólította az országos központot, hogy ne jusson eszükbe Angela Merckellel koalíciót kötni. Egy másik hír ugyanakkor, hogy a látványosan megerősödött CSU, a keresztényszociális párt Bajorországban, ami visszaszerezte az abszolút többségét a bajor tartományi választásokon néhány héttel ezelőtt, viszont azt mondta, hogy ő viszont a zöldekkel nem hajlandó tárgyalni, illetve hogy ő nem fog ilyen koalíciós tárgyalásokat folytatni.

Ebből jelen pillanatban - de két nappal a választások után persze nem kell ennek túl nagy jelentőséget tulajdonítani - akár még az új választások víziója is felmerülhet, de azért azt mindenki látja, és azt gondolom, hogy ez fogja majd előbb-utóbb a zöldeket vagy a szociáldemokratákat jobb belátásra bírni, hogy ha ilyen körülmények között új választásokat írnak ki, akkor a kancellárnak minden bizonnyal egyedül is meg lenne az abszolút többsége.

A nemzetközi reakciókat illetően egy-két furcsaságra érdemes felhívni a figyelmet. Mondjuk, az a Hannes Swoboda által tett megnyilatkozás - ő az Európai Parlament szocialista frakciójának vezetője -, mely szerint aggodalomra adna okot Angela Merkel abszolút többsége, illetve hogy ez egy komoly kockázatot jelentene Európának, mondjuk, ez egy sajátos megfogalmazás. Az viszont biztos - és itt kanyarodnék rá a lehetséges koalíciós összeállításoknak az európai politika vagy az Európa-politikára gyakorolt hatására -, hogy egy nagykoalíció biztosan felhívítaná azt a restriktív megközelítést, amit eddig a kancellár az európai gazdasággal kapcsolatban alkalmazott.

Ez a klasszikus dichotómia, ami az elmúlt években kialakult, mely szerint a német gazdasági restriktióval áll szemben a növekedéspárti francia álláspont, ez azért nem ilyen egyszerű, mert a németek sem gondolják, hogy ez egy pusztán pénzügyi vágást jelent mindenütt, hiszen ki más lenne érdekelt a gazdasági növekedésben, mint maga Németország.

Az sem igaz, és ez a nagy tévedése ennek a kis CDU-ból leszakadt pártnak, hogy az eurózónából való kilépés Németország számára előnyökkel járna. Ez korántsem igaz. Tehát a mesterségesen alacsony színvonalon tartott jövedelmek és az euró árfolyamának jelenlegi állapota, az exportból élő Németország számára kimondottan előnyt jelent, és még egy nagyobb segélycsomag, legyen az szükséges Görögország, Spanyolország, Írország, vagy ki tudja még, kinek a számára, ez azért jó eséllyel nem rendítené meg a német költségvetést és azt a növekedési tempót sem, ami Németországot most jellemzi.

A nagykoalíció létrejöttének talán egyik lehetséges érve, az, hogy az előző nagykoalíció azért meglehetősen jól működött, és nagyon fontos eredményeket ért el. Ennek pedig az a háttere, hogy az a gazdasági reformcsomagot, amit a Schröder-kormány vezetett be, és amibe egyébként sajátos módon bele is bukkott, ezt a gazdasági reformintézkedést, aminek most kimondottan ünnepelték a tízéves évfordulóját, hiszen az ország gazdasági felemelkedésének kulcsaként értékelik, no, ezt már mindkét párt egyfajta közös eredményként értékeli. Merkel kancellár úgy beszél erről, mint egy nagy közös projektről, tehát ilyen értelemben ez a fajta odafordulás a német gazdasági érdekek, illetve a munkaerőpiac felé, ez egy olyan közös gyümölcs, amit mindkét nagy párt magáénak tekint.

Talán még egy utolsó megjegyzés azzal kapcsolatban, hogy azért milyen érvek vagy milyen logikák szólnak a nagykoalíció vagy a lehetséges nagykoalíciók megvalósulása mellett. Számos esetben beszélünk Magyarország kapcsán a kibékíthetetlen ellentétről a két nagy politikai erőcsoport között. Ez ugye Németországban az ország struktúrája miatt egészen más. Tehát egy föderális államban városról-városra, tartományról-tartományra más-más politikai konstellációk jöhetnek létre. Ez döntő befolyással van az ország politikai kultúrájára is, arra az érdekeltségre, hogy a legtöbb kérdésben konszenzust kelljen vagy lehessen elérni. Arról nem is beszélve, hogy sok szempontból már eddig is nagykoalíció volt Németországban, hiszen a tartományi parlamentek összetétele miatt a Bundesratban, tehát a tartományok képviselőiben, ami egyfajta felsőházként működik, ott eddig is egyértelmű szociálliberális, illetve szociáldemokrata, zöld többség volt, és így is sikerült az ügyeket előrevinni. Tehát a politikai kultúrában ez nem egy szokatlan dolog, nem állítja a tárgyalófeleket megoldhatatlan problémák elé.

Még egy végképp legutolsó megjegyzés. Az pedig különösen érdekes, hogy ha esetleg a zöldekkel lép koalícióra a kereszténydemokrata párt, az milyen módon befolyásolja egyrészt a kereszténydemokrácia általában vett értékállapotát vagy a lehetséges kapcsolódási pontjait, milyen módon lehet egy kereszténydemokrata értékvilághoz, ami azonban már az elmúlt időszakban is jelentős mértékben módosult a modernizáció számos hatása nyomán, értem itt a migrációt, az alternatív életformák felerősödését, de mégis, hogy tud ez a kereszténydemokrata értékvilág közös nevezőt találni egy olyan zöld párttal, aminek, ha talán kicsit keresztényi vagy kereszténydemokrata retorikával próbálom megfogalmazni az alap gondolatát, ez ugye nem más, mint a teremtett világért viselt felelősség, ami, ha akarom, egy zöld alapérték, ha akarom, egy keresztény alapérték. Tehát meg lehet találni a zöld politikában is azokat az értékeket, amelyek egy konzervatív hangszerelésben egy ilyen típusú koalíciót is lehetővé tesznek.

A kereszténydemokraták oldaláról pedig az a folyamat, ami voltaképpen nagyon régen elindult, de Merkel vezető szerepének megerősödésével mindenképpen felerősödött, az pedig azt jelzi, hogy azok a hagyományos kereszténydemokrata értékek, amelyeket Európa-szerte számos kérdéssel lehet vagy kell szükségképpen manapság már ellátni, és amit mi itt csak isten, haza, család hármasságként jellemezünk, ugye ez ott már elég régen, ha tetszik, áldozatul esett a modernizációnak, ha tetszik, képesek voltak úgy átértelmezni, hogy a kereszténydemokrácia a modernizációnak nemhogy ellenzője, hanem kimondottan motorja tudott lenni. Ezt jól jelzi az is, hogy immáron most már tizennégy éve egy elvált, gyerektelen, keletnémet, protestáns, nő vezeti Németországot, amit korábban azért mégiscsak katolikus, sokgyerekes, konzervatív férfiak vezettek.

Én itt be is fejezném. (*Derültség.*) Köszönöm szépen.

Kérdések

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr ezt az átfogó képet. Kérdések következnek, viszont nekem már az elején lenne egy nagyon rövid kérdésem. A mostani választásoknak van egy hatása az FDP-re, ami azt jelenti, hogy hatvanegynehány éve, hatvanöt éve a német parlament tagja, és most kiestek 4,8 százalékkal. (*Dr. Horváth János távozik az ülésről.*)

Ez azért kemény kérdés, hogy alakulhatott ez, merthogy az előző választáson jóval 10 százalék fölött voltak. Bár lehetett olyanokat is hallani, hogy akár még kereszténydemokrata körökben is volt esetleg egy kettős szavazás, hogy egyéni körzetekben behúztak, mondjuk, egy CDÚ-s jelöltre, de lehet, hogy még mellétek a koalíciós ügyek miatt esetleg egy liberálist, hogy ez a tartományi világból adódó ilyen meggondolás a német választónak a fejében. Tehát a kérdésem arról szól, hogy mi lehetett az igazi oka annak, hogy a liberálisok kiesetek, hiszen koalíciós partnerként ugyanannak a koalíciónak voltak a részesei, amely

tulajdonképpen, ha őket levesszük, ettől függetlenül viszont mint CDU/CSU frakciónyövetség vagy pártszövetség egy nagyon kemény és nagyon szép politikai nyereséget tudhatott be ezzel, hogy tulajdonképpen a szavazatok negyvenegynéhány százalékát - de ez a mandátumelosztásban közel 48-49 százalékot jelentett a Bundestagban. Tehát tulajdonképpen nem erősítette a liberálisokat ebben a folyamatban. Vagy mi az, ami gyengítette az ő esélyeiket?

Gyűjtsük össze a kérdéseket, szerintem. *(Jelzésre:)* Kovács alelnök úr!

KOVÁCS LÁSZLÓ (MSZP), a bizottság alelnöke: Azért kértem gyorsan szót, mert el kell mennem, államtitkár úrnak jeleztem, hogy van egy hivatalos ebédem, de szeretnék néhány megjegyzést tenni, alapvetően egyetértve az elhangzottakkal; köszönetet is mondok a nagyon tárgyyszerű és átfogó tájékoztatásért.

Én azt gondolom, hogy több érv szól a nagykoalíció mellett, mint ellene, néhányat említék ezek közül. Politikai kultúra. Eszembe jutott néhány példa: Stoiber, amikor Schröder ellenfele volt. Stoiber bajor miniszterelnökként és Európa talán legkeményebben konzervatív, de demokrata politikusaként állt szemben Schröderrel, az SPD vezetőjével, és hatezer szavazattal veszített egy több mint 80 milliós országban, és esze ágában nem volt megkérdőjelezni, újraszámoltatni, netán hidakat lezárni, hanem gratulált a győztesnek, és visszament Bajorországba. Számomra ez egy olyan politikai kultúrát jelent, ami irigylésre méltó.

Vagy például Helmut Schmidt volt kancellár az SPD legutóbbi kongresszusán nagyon nyomatékosan hangsúlyozta azt, hogy Németországnak úgy kell szerepet játszani Európában és az Európai Unióban, hogy senkinek ne támadjon olyan félelme, hogy Németország dominálni akar. Angela Merkel szó szerint ugyanezeket szokta mondani, nagyon jelentős beszédben. Tehát Németország vezető politikusai közül a hivatalban lévő és a korábbi kancellár ebben a nagyon fontos kérdésben, Németország-Európa viszonya kérdésében ugyanazt a megközelítést fogalmazta meg.

Aztán a jó előzmények. Tényleg, ahogy államtitkár úr is mondta, a nagykoalíció jól működött, tehát az Angela Merkel győzelme előtt működő nagykoalíció, illetve az az utáni, tehát az első nagykoalíciós kormány az ő vezetésében, amin az SPD szinte minden prominens politikusa miniszteri tárcát kapott - Steinmeier külügyminiszter volt, Steinbrück pénzügyminiszter volt, Müntefering, azt hiszem, munkaügyi miniszter volt -, és nagyon harmonikusan, jól és eredményesen működött Németország.

Vagy például az is megint csak politikai kultúrát is mutat, hogy az SPD 150. születésnapján Lipcsében a kancellár asszony ott volt, és nyilatkozott is, nem a kongresszuson, de a sajtónak nyilatkozott, az államfő pedig - aki nem baloldali - úgy méltatta az SPD-t, hogy 150 éve a demokrácia egyik legstabilabb védelmezője volt, a hitleri Németországgal szemben is, ameddig volt rá lehetősége.

Vagy például az is a nagykoalíció mellett szól, hogy az SPD ellenzékben, mikor már nem volt nagykoalíció, és ellenzékben volt, jószerevével minden kényes kérdésben megszavazta a CDU és a kancellár asszony elképzeléseit, tehát nem idegen az SPD számára az a politika, amit a CDU, a CSU és a FPD képviselt.

Én azt gondolom, hogy Németországnak is előnyére válna ebben a helyzetben, stabilitást erősítene, és Európának, az Európai Uniónak is jó lenne ebben a helyzetben, ami nem egy könnyű helyzet, egy nagykoalíciós összefogás.

Ami ellene szól az SPD számára, a korábbi nagykoalíció utáni választás. Államtitkár úr említette az FDP-t. Egy koalícióban a kisebbik partner többnyire elszenved a nagyobbiknak az erősödését, és ez ilyen szempontból visszatartó erő lehetne vagy lehet az SPD számára, hogy érdemes-e bemenni, és utána a következő választáson még gyengébben szerepelni. Amellett Peer Steinbrück kancellárjelölt, akit jól ismerek az Ecofinból európai

biztos koromból, nem az az integratív személyiség, aki Angela Merkel, tehát ő egy konfrontatív személyiség, aki nehezen tudja, nehezen is viselte az alávetettséget.

Én azt hiszem, egy nagykoalíció úgy állhatna föl, hogy Angela Merkel kancellár mellett alkancellár és külügyminiszter Steinmeier, aki egy sokkal, mondjuk, kooperatívabb és együttműködőbb személyiség. Én Steinbrückkel nem tudom elképzelni, ő maga többször is mondta, hogy ő biztos nem vesz részt egy nagykoalícióban. Persze, politikában sose mondd azt, hogy soha, tehát nem zárnám ki ezt sem, de valószínűleg az SPD számára célszerűbb lenne egy Steinmeier vagy Steinmeierhez hasonló karakterű politikus második embernek nagykoalíciós kormányban.

Köszönöm szépen, és elnézést kérek, de el kell menjek.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Ha miniszter úrnak most azonnal el kell mennie, akkor erre reagálnék.

ELNÖK: Egy gyors választ, igen, csak nekem még egy mondat eszembe jutott ezzel kapcsolatban. Csak annyit ahhoz, amit elmondott alelnök úr: az SPD-t 150 éve méltatja, tehát nem véletlen, hogy viszont a keletnémet utódpárttal nem szeretnének - úgy látom a feljegyzések alapján - semmiféle közös koalíciót kialakítani, bár sok mindennek matematikailag van forgatókönyv-lehetősége.

Parancsoljon, államtitkár úr, akkor ezt gyorsan válaszolja meg.

Pröhle Gergely válasza

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Talán csak annyit szeretnék Kovács képviselő úr szavaihoz hozzáfűzni, hogy a német dominancia kérdése egy nagyon érdekes dolog évtizedek óta. Mert azért azt annak idején láttuk jól, hogy ez tabu volt, nem lehetett német nemzeti érdekről beszélni, ezt kimondani se nagyon lehetett. Tehát kialakult ennek egy retorikai gyakorlata, hogy amikor Kohl kancellár hazaért az Európai Tanács üléseiről, akkor kiállt, és az európai érdek kifejezéssel voltaképpen nem beszélt másról, mint a saját országának az érdekeiről.

Ennek kapcsán hadd idézzem föl: az utóbbi időben olvastam egy-két ilyen, hogy mondjam, kicsit intellektuálisabb elemzést is a napi politikai fejleményekről. Vannak nagyon szép idézetek. Egyrészt 1953-ból van az a híres Thomas Mann beszéd, hogy nem német Európára van szükség, hanem európai Németországra. Viszont Timothy Garton Ashnek van egy tanulmánya, ami ezt parafrázálva azt mondja, hogy igen sajátos helyzet alakult ki, mert kialakult egy európai Németország egy német Európában. No ez az, amiről itt beszélünk, tehát nem érzékelhető a dominancia, ugyanakkor bárhova is megy Európában az ember, mindenütt a második pohár vörösbor után már a német befolyás növekedéséről esik szó.

Az pedig kétségtelen tény - erre utaltam az előbb is -, hogy Európa jövője vagy az európai segélyprogramok vagy a görög mentőcsomag kapcsán többször fordult elő, hogy a kancellár csak a szociáldemokraták és a zöldek szavazatával tudott többséget szerezni a Bundestagban, mert a saját táborának erősen az adófizetők anyagi érdekeire koncentráció szempontjai miatt nem lett volna meg a többsége. Úgyhogy való igaz, hogy egy nagykoalíció ebben az irányban egyszerűbbé tenné ezt a helyzetet.

De akkor folytassuk a kérdésekkel, ha van még.

ELNÖK: Körülnézek, vannak-e még esetleg kérdések. *(Nincs jelzés.)* Nincsenek. Akkor államtitkár úr a szó.

PRÖHLE GERGELY helyettes államtitkár (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. A liberálisok sorsa egy szomorú történet, mert egy olyan pártról van szó, amelyik annak idején például a legkövetkezetesebben támogatta Magyarország és egyáltalán a közép-európai régió európai uniós tagságát, mindenkinél következetesebben. Arról nem is beszélve, hogy akkor, amikor bizony a nagy pártok, de különösen az SPD nem nagyon jeleskedett a magyarországi reformfolyamatok támogatásában - gondolok itt a korai vagy a késői nyolcvanas évekre -, akkor azért ők voltak azok, akik a szabadság eszméjét képviselve kimondták azt, hogy itt elindult egy folyamat, aminek a támogatása német szempontból is fontos, és egyfajta nemzeti ügy.

Persze ismerjük a hazai politikai életből ezt a jelenséget, hogy ez a korábban nagyon komoly értékválasztó, és jelentős személyiségeket és komoly intellektuális erőt felvonultatni képes párt milyen módon amortizálja önmagát. Ez vezetett a parlamentből való kieséshez, amiben persze voltak zűrös korrupciós ügyek, amikor a szabadság magasztos eszméjét - hogy mondjam? - baráti cégek vagy ágazatok adókedvezményrel való kistafírozására használták. Egy következtelen politikai vonalvezetés szintén közrejátszott ebben.

Van egy dolog, ami mégiscsak nagyon sajátos, és azért merek itt egyáltalán róla beszélni annak ellenére, hogy nem zárt ülés van, mert a liberális párt soraiban is idézetekkel alátámasztható jelenségként mutatkozott meg. Arra gondolok - és aztán mindenki tegye oda ezt a megjegyzést, ahova gondolja, vagy ahogy akarja -, hogy ugye a párt vezetője egy vietnámi származású, ámde tökéletesen németül beszélő politikus, és egyúttal gazdasági miniszter, és nem is tudom, alkancellár is volt, és a frakciót pedig az a Rainer Brüderle vezette, aki egy ilyen régi vágású, idősebb német, tehát német klasszikus liberális figura. Ő mondta azt egy pártgyűlés hevében, hogy ezt a pártot nem egy vietnámi bambusznak, hanem egy német tölgynek kéne vezetnie. (*Derüeltség.*) Na most, azt gondolom, hogy ha ez Magyarországon hangzott volna el, akkor a nemzetközi sajtó már a rasszizmus féktelen tobzódásáról írt volna.

Németországban nem ez történt, de én ezzel csak azt szeretném jelezni, hogy azért a párt vesztésében az a motívum is felsejlik, ami megint csak egy ilyen érdekes társadalomtörténeti momentum, hogy vége van ennek a „te is más vagy, te sem vagy más” trendnek. És ezzel nem azt akarom mondani, és azért fogalmazok nagyon óvatosan, mert ezt szeretik a rasszizmus felerősödésével egy szintbe hozni. Nem erről van szó. Csak az, hogy a társadalom teherbíró-képessége, az alternatív létformák, a migráció és egyáltalán az a bizonytalanság, ami általában jellemzi a társadalmi életet, az elért egy olyan határt, amikor ez már legalábbis nem szerepel a választói akarat egy kis részének sem, vagy 5 százaléknyi részének sem a fontossági prioritásai között.

Tehát ez egy olyan jelenség, amire szerintem érdemes odafigyelni, ugyanakkor az az állandó törekvés, ami egyébként pont a liberális elvek alapján a kereszténydemokratákat és főleg a kancellár személyiségét vagy környezetét arra indítja, hogy integrációs programokkal, toleranciaprogramokkal egy olyan belső társadalmi kohéziót alakítson ki, ami képes ezt a nagyfokú migrációt kezelni, ez azt jelzi, hogy a liberális elvek jó részét gyakorlatilag magukévá tették a többi pártok.

No, ez vezetett az ő parlamentből való kiesésükhöz.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bár az idézettel kapcsolatban csak egy gondolat. A Torrente-sorozatban van egy rész, ahol a kedvenc vendéglőjéből a Torrentének egy ázsiai kifőzde lesz, és ott hangzik el hasonló gondolatmenet, csak ő tovább is folytatja ezt.

Miután több kérdést nem látok képviselőtársaimtól, nagyon szépen köszönjük államtitkár úrnak a tájékoztatót, és természetesen nagy figyelemmel fogjuk kísélni a további fejleményeket, koalíciós tárgyalásokat, hiszen sok minden el fog dőlni a következő napokban.

Lehet, hogy míg mi tartjuk az ülésünket, aközben is valami érdemleges történt már a német belpolitikában. Nem tudom, hogy államtitkár úr esetleg tud-e ilyesmiről.

Úgy gondolom, hogy Magyarország szempontjából nagyon fontos az, hogy Németországban a választásokat követően milyen kormányzat alakul, illetve ebben a kormányzatban eleve a kancellár személye, illetve a parlamenti partnereiknek is a személye, hiszen attól függően, hogy kormánypárt vagy ellenzék lesz-e a CDU, aszerint oszlanak meg alapvetően a parlamenti pozíciók, különböző bizottsági funkciók. Tehát mi nagy figyelemmel fogjuk kísélni, és a továbbiakban is számítunk az államtitkárság háttéranyagaira, összefoglalóira a német választásokat követő kormányzati, illetve parlamenti felállás kapcsán.

Köszönöm szépen államtitkár úr, hogy itt volt.

Egyebek

A harmadik napirendi pontban pedig annyit, hogy a következő ülésünk várhatóan október 1-jén, kedden lesz, 10 órakor. Ahogy tervezzük, Kína lesz a témája a bizottsági ülésnek.

Esetleg van-e észrevétel, kérdés az egyebek között? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, köszönöm szépen a megjelenést, és további szép napot kívánok. A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 17 perc)

Balla Mihály
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Nánásiné Czapári Judit és Horváth Éva Szilvia